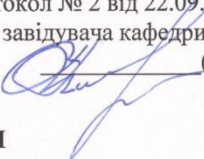

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ Й ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ІМЕНІ ПРОФ.Є.ПЕТУХОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки, психології та
освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова
протокол № 2 від 22.09.2020 р.
в. о. завідувача кафедри
 (Людмила ПЕРМІНОВА)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Освітньо-професійна програма «Філологія (Українська мова та література)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація Українська мова та література
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Херсон 2020

Назва освітньої компоненти	Педагогіка і психологія вищої школи
Викладач (і)	Пермінова Людмила Аркадіївна
Посилання на сайт	
Контактний тел..	+380997372033
E-mail викладача:	perminova@i.ua
Графік консультацій	Понеділок, 15.00

Анотація до курсу

Дисципліна «Психологія і педагогіка вищої школи» спрямована на формування у студентів цілісного й системного розуміння психолого- педагогічних проблем становлення особистості та професійної підготовки студентів в умовах вищого закладу освіти; пізнання психологічних закономірностей і умов ефективності процесу професійної освіти у вищій школі; забезпечення засвоєння теоретичних основ організації освітнього процесу у вищому закладі освіти та наукових основ управління вищою школою.

Зміст дисципліни “Педагогіка та психологія вищої школи” передбачає ознайомлення студентів з сучасною системою вищої освіти, опанування різними формами та методами організації навчального та виховного процесів у вищих закладах освіти IV рівня акредитації, виховання особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі вчителя, викладача, прагнення постійно займатися самовихованням та забезпечують цілісний комплексний підхід у засвоєнні студентами програмних знань із цього предмету. Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з раціональним поєднанням теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці, що означає потребу вести пошук ефективних форм і методів навчання, удосконалення навчальних планів, програм, розробку навчально-методичних посібників.

Навчальна діяльність характеризується суб'єктністю, активністю, предметністю, цілеспрямованістю, наявністю структури та змісту. Особливими ознаками самостійної навчальної діяльності є такі: зміни самого суб'єкта; залежність від рівня розвитку студента та опора на досягнутий рівень розвитку; засвоєння загальних способів дій та наукових понять; передумання загальних засобів дій вирішенню завдань.

Мета курсу: Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є забезпечення готовності студентів магістратури до професійної діяльності через формування системних знань щодо закономірностей та педагогічних характеристик системи вищої освіти, її структури та змісту, методологічних, психолого-педагогічних та методичних основ організації освітнього процесу у вищій школі, науково-дослідної роботи у закладах вищої освіти; загальної та педагогічної культури викладача закладу вищої освіти.

Головними завданнями дисципліни є: створення умов для засвоєння здобувачами вищої освіти основ педагогіки вищої школи та сучасних тенденцій реформування вищої освіти в Україні; аналіз складових змісту вищої освіти; вивчення основних характеристик та особливостей

організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; створення умов для засвоєння здобувачами вищої освіти психологічного змісту та організації основних видів діяльності у ЗВО, використання психологічних методів оптимізації освітнього процесу.

Завдання курсу:

- формування глибоких і міцних знань теоретико-методологічних та методичних основ педагогіки вищої школи;
- розкриття сутності й закономірностей освітнього процесу у вищій школі;
- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психолого-педагогічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психолого-педагогічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення закономірностей організації фахової діяльності педагога вищої школи.

Компетентності та програмні результати навчання.

Загальні компетентності

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності спеціальності

ФК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

Програмні результати навчання

ПРН-3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності

та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН-5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня; управління освітнім процесом; ефективне здійснення комунікативно-навчальної функції (з охопленням інформаційного, мотиваційно-стимулюючого та контрольного-коригуючого компонентів); конструктивно-проектних функцій: планувати і творчо конструювати робочий процес; організаторської функції: творчо розв'язувати методичні задачі в процесі роботи, вносити до планів науково виважені корективи з метою досягнення бажаного результату.

ПРН-11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН-16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; підвищувати власний професійний рівень, вдосконалювати кваліфікацію.

1. **Обсяг курсу на поточний навчальний рік**

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	16	14	58

2. **Ознаки курсу**

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I	II	Філологія (Українська мова та література)	I	Нормативний

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання Мультимедійні презентації лекцій.

Політика курсу

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 1.3.2.6. порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування під час семінарських занять, контрольних робіт, на заліку.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються вміння, необхідні для виконання практичних завдань та успішного написання обов'язкових самостійних робіт. Для покращення результату самостійної роботи студент має можливість повторно один раз написати самостійну роботу у двотижневий термін у час, відведений для консультацій.

Результат самостійної письмової роботи для студента(-ки), який не з'явився без поважної причини на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент(-ка) має можливість написати цю роботу, але максимальний бал за неї буде дорівнювати 50% від загальної кількості балів. Повторне написання роботи для покращення результату не допускається. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу.

4. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Гуманізація і психологізація системи вищої освіти					

<p>Тиждень А</p> <p>8 академічних годин</p>	<p>Тема 1: Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань і навчальний предмет</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань, їх основні категорії та поняття. 2. Система психолого-педагогічних наук. Зв'язок педагогіки та психології вищої школи з іншими галузями психолого-педагогічних знань. 3. Об'єкт і предмет, емпіричний і теоретичний рівні досліджень у педагогіці та психології вищої школи. 4. Етапи й основні методологічні характеристики наукових досліджень. 5. Методи психолого-педагогічних досліджень. 	<p>лекція</p>	<p>1,2, 4, 11,23</p>	<p>опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел</p>	
	<p>Тема 2: Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття вищої освіти, її мета, завдання, структура. 2. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти. Рівні акредитації та типи вищих навчальних закладів. 3. Принципи побудови системи вищої освіти в Україні. 4. Вплив суспільних стереотипів та особистісних установок на зміни в системі освіти. Освіта як система. Освіта як процес. Освіта як результат. 5. Демократизація як освітній принцип. Суспільна значущість демократизації навчального процесу. 6. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти. 	<p>лекція</p>	<p>7,21</p>	<p>опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел</p>	

	<p>7. Філософські аспекти демократизації українського виховання.</p> <p>8. Самовиховання – якісно новий рівень у розвитку особистості.</p>				
	<p>Тема 3: Процес навчання у вищій школі</p> <p>План</p> <p>1. Сутність поняття “дидактика вищої школи”. Основні дидактичні концепції.</p> <p>2. Поняття про процес навчання. Структурні компоненти процесу навчання. Двосторонній характер процесу навчання. Викладання як діяльність викладача, її структура: планування роботи, організація навчальної діяльності учнів, врахування темпів індивідуального психічного розвитку учнів, їх пізнавальних можливостей, стимулювання навчальної діяльності, контроль за виконанням навчальних дій, аналіз результатів. Учіння: пізнавальний процес, що здійснюється студентами.</p> <p>3. Психологічний та педагогічний аспекти засвоєння студентами знань. Пізнавальна діяльність студентів як основа їх розумового розвитку. Студент як суб’єкт навчальної діяльності.</p> <p>4. Формування професійних мотивів навчання.</p> <p>5. Навчальний план, навчальна програма, їх структура. Основні соціально-педагогічні закономірності вузівського навчального процесу.</p>	лекція	19, 28,36	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
	<p>Тема 4: Психологічні особливості педагогічного спілкування викладача зі студентами в умовах</p> <p>ВНЗ</p> <p>План</p>	лекція	9,16,22	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	

	<p>1. Педагогічне спілкування як творчий процес. Діалог як основна форма педагогічного спілкування викладача зі студентами. Суб'єктивність викладача в педагогічному спілкуванні. Особистісні характеристики викладача та їх вплив на індивідуальний стиль діяльності.</p> <p>2. Комунікація у процесі навчання.</p> <p>3. Виховання й самовиховання комунікативних здібностей.</p>				
<p>Тиждень Б</p> <p>6 академічних годин</p>	<p>Тема 1-2: Система вищої освіти України. Педагогіка і психологія вищої школи як галузь знань</p> <p>План</p> <p>1. Предмет, основні категорії, завдання психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими галузями психологічних знань.</p> <p>2. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система. 3. Методи та принципи психолого-педагогічних досліджень.</p> <p>4. Криза освіти. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті</p>	семінар		Тези виступу	10
	<p>Тема 3: Процес навчання у вищій школі</p> <p>План</p> <p>1. Місце та роль методичного забезпечення для якісної підготовки фахівців.</p> <p>2. Робоча програма дисципліни. План заняття.</p> <p>3. Опорні конспекти: їхня структура, методичні підходи до написання. Сучасні підручники та навчальні посібники.</p> <p>4. Комп'ютерна підтримка навчального процесу.</p>	Круглий стіл		тези виступу	10

	5. Інноваційні педагогічні технології у ЗВО 6. Організація змішаного навчання у період карантину				
	Тема 4: Психологічні особливості педагогічного спілкування План 1. Значення педагогічного спілкування як форми контактної педагогічної взаємодії. 2. Засоби та стилі педагогічного спілкування. 3. Особливості педагогічного конфлікту. 4. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу 5. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу Вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця. 6. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. 7. Типологічні особливості сучасних студентів. 8. Психологія студентської групи. Роль куратора. Психологічні особливості студентського самоврядування.	семінар		письмова робота	10
Модуль 2 Психолого-педагогічні особливості викладання у ЗВО					
Тиждень А 8 академічних годин	Тема 5: Форми організації навчання у вищій школі План 1. Сутність і класифікація форм організації навчання, їх психологічне підґрунтя. Навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка і контрольні заходи як форми організації навчання у вищій школі. 2. Лекція у	лекція	3,12,24	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	

	<p>вищій школі як провідна форма організації навчання і як основний вид навчальних занять. Вимоги до лекції. Основні функції сучасної вузівської лекції: методологічна, виховуюча, інформаційна, розвиваюча, орієнтуюча й організуюча. Види лекцій: тематична, вступна, заключна або підсумкова, оглядові лекції, консультативні лекції. Дидактичні принципи відбору і викладу навчального матеріалу.</p> <p>3. Інші форми організації навчання: практичні заняття (семінарські, просемінарські, лабораторні, вправи. Індивідуальні заняття: реферати, розрахункові, графічні, курсові й дипломні роботи тощо). Консультація як форма організації навчальної діяльності студентів.</p> <p>4. Поняття "педагогічна технологія". Педагогічна психологія як основа сучасних навчальних технологій. Нові інформаційні технології навчання. Кредитно-модульна система організації навчання у ВНЗ України.</p>				
	<p>Тема 6: Професійне становлення особистості студента</p> <p>План</p> <p>1. Поняття про процес професіоналізації особистості студента як новоутворення студентського віку,</p> <p>2. Особливості формування професійної спрямованості, професійної позиції та розвиток Я-концепції студента як майбутнього фахівця з вищою освітою, уявлення про фахову компетентність як показник психологічної готовності студента до самостійної професійної діяльності.</p>	лекція	6,9,10,11	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	

	<p>3. Робота майбутнього вчителя з книгою: професійно-орієнтоване, орієнтовано-референтне, пошуково-референтне, узагальнююче-референтне, оціночне-інформативне, опановуюче-інформаційне, створююче- інформаційне читання.</p> <p>4. Умови ефективності організації самостійної роботи.</p>				
	<p>Тема 7: Контроль і оцінювання знань студентів План</p> <p>1. Поняття про діагностику навчання та її елементи: контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх аналіз, виявлення динаміки, тенденції прогнозування подальшого розвитку подій.</p> <p>2. Контроль знань студентів, його значення та функції (навчальна або освітня, розвиваюча, організаційна, повторювальна, узагальнююча, закріплююча, контролююча, керівна, виховна). Загальнопедагогічні та дидактичні вимоги до контролю. Зв'язок контролю з іншими ланками процесу навчання: вивченням і осмисленням нового матеріалу, його закріпленням і використанням у практичній діяльності. Функції контролю (спеціальні та загальні). 3. Критерії оцінки знань.</p> <p>4. Види й методи обліку успішності.</p> <p>5. Національна шкала оцінювання. Європейська кредитно-трансферна та система накопичення – ECTS.</p>	лекція	13,14,17,30,32	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
	<p>Тема 8: Наукова організація праці студентів. Науково-дослідна робота студентів План</p>	лекція	3,20,24	опрацювання змісту лекції,	

	<p>1. Культура навчальної роботи. Документи, що регламентують організацію занять та самостійної роботи студентів (графік навчального процесу, розклад занять). Вимоги, що ставляться до складання розкладу.</p> <p>2. Гігієна розумової праці.</p> <p>3. Бюджет часу студентів.</p> <p>4. Наукова робота студентів в системі їх професійної підготовки. Планування наукової студентської роботи.</p> <p>5. Вимоги до педагогічних досліджень. Етапи виконання курсової та дипломної робіт.</p> <p>6. Психологічні особливості комп'ютеризації навчання у ЗВО.</p>			рекомендованих джерел	
<p>Тиждень Б</p> <p>8 академічних годин</p>	<p>Тема 5: Форми організації навчання у вищій школі</p> <p>План</p> <p>1. Групові форми організації роботи студентів</p> <p>2. Сутність педагогічної інноватики.</p> <p>3. Інтерактивне навчання.</p> <p>4. Структура та процес ділової гри.</p> <p>5. Ігрові технології у вищій школі.</p> <p>6. Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації.</p>	Групова робота		Створення міні-проєкту	10
	<p>Тема 6: Професійне становлення особистості</p> <p>План</p> <p>1. Психологія навчальної діяльності</p> <p>2. Мотивація навчальної діяльності</p> <p>3. Психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності студентів у</p>	семінар		Розробка професійної характеристики майбутнього педагога	10

	вищій школі, психологічні особливості формування у студентів професійних мотивів навчання та пізнавальної активності, психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів.				
	<p>Тема 7: Контроль оцінювання знань студентів</p> <p>План</p> <p>Компоненти, функції і види контролю знань студентів.</p> <p>Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення.</p> <p>Рейтинговий контроль знань. Особливості проведення заліків та іспитів.</p> <p>Комплексні екзаменаційні білети та методика їх розробки.</p> <p>Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.</p>	робота в групах		Розробка критеріїв успішності студентів	10
	<p>Тема 8: Науково-дослідна робота студентів</p> <p>План</p> <p>1. Академічна доброчесність</p> <p>2. Пізнавальна діяльність студентів</p> <p>3. Психологія спілкування в групі (діалог, полілог)</p> <p>4. Вимоги до особистості науково-педагогічного працівника та його професійних якостей і здібностей</p>	Робота в парах		Написання статті за вимогами «Магістерські студії»	10

9. Система оцінювання та вимоги

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю:

1) взаємодія, вступ у комунікацію, толерантне ставлення до осіб, що мають інші соціокультурні чи гендерно-вікові особливості – диспути, доповіді, бесіди, командні проекти;

- 2) знання, розуміння та дотримання етичних принципів професійної діяльності майбутнього педагога – тестування, поточне опитування, моделювання практичних професійних ситуацій з метою їх вирішення, модульна контрольна робота, реферати, есе;
- 3) набуття знань щодо загальних і спеціальних компетентностей майбутніх фахівців;
- 4) оволодіння інноваційними (активними, інтерактивними) методами викладання;
- 5) знання та вміння обирати й використовувати адекватні (оптимальні варіанти) інноваційні методи підготовки майбутніх педагогів;
- 6) пояснення та демонстрація міждисциплінарного підходу у викладанні спецдисциплін соціокомунікаційного циклу в презентаційній або case-study формі;
- 8) демонстрація медійної презентації;
- 9) розробка системи діагностики успішності студентів

Шкала оцінювання

За шкалою ECST	Рівень навчальних досягнень студента	Оцінка	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	високий	відмінно	90-100	Студент має ґрунтовні теоретичні знання, вміє аргументовано доводити теореми та властивості. Практичні вправи виконує правильно, розв'язує задачі підвищеної складності
B	високий	добре	82-89	Студент має теоретичні знання, вміє аргументовано доводити теореми та властивості. Практичні вправи виконує правильно, задачі підвищеної складності розв'язує з помилками або за допомогою викладача
C	достатній	добре	74-81	Студент знає означення, теореми та властивості. Практичні вправи достатнього рівня виконує правильно
D	середній	задовільно	64-73	Студент знає теоретичний матеріал на задовільному рівні: тільки формулювання означень, теорем, властивостей без доведення. Практичні вправи виконує правильно або з технічними помилками
E	початковий	задовільно	60-63	Студент знає теоретичний матеріал фрагментарно: формулює означення, теореми, властивості без доведення і з огріхами. Практичні вправи виконує за допомогою викладача або на репродуктивному рівні під контролем
X	низький	незадовільно	1-59	Студент не знає основний теоретичний матеріал, не розв'язує практичні вправи

Для заліку

Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		залік
Теми 1- 4	30 балів	Теми 5-8	40 балів	30 балів

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти : Історія. Теорія / А.М. Алексюк – К. : Либідь, 1998. – 558 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти : курс лекцій. Модульне навчання / А.М. Алексюк – К. : Либідь, 1993. – 218 с.
3. Алексюк А.М. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: навч. посібник / А.М.Алексюк, П.І.Підкасистий, В.А. Козаков та ін. — Київ: А.П.Н., 1993. — 336 с.
4. Андрущенко В.П. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть. (Спроба прогностичного аналізу). *Вища освіта України*. 2001. №1.
5. Антонюк М.С. Психологічні особливості формування у студентів умінь і навичок самостійної роботи / М.С. Антонюк // Сучасні педагогічні технології у вищій школі : наук.-метод. зб. – К. : Вища школа, 1995. – 267 с.
6. Білошицький А.В. Становлення суб'єктності студентів в освітньому процесі вузу / А.В. Білошицький, І.Ф. Бережна // Педагогіка. – 2006. – № 5. – с. 60 – 66.
7. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред. В.Г. Кременя. Авторський колектив : М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. – Тернопіль : навчальна книга. – Богдан, 2004. – 384 с.
8. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : метод. посіб. для студентів магістратури. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
9. Головінський І.З. Педагогічна психологія : навч. посіб. / І.З. Головінський/ -- К. : Аконт, 2003. – 288 с.
10. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навч. посібник – Донецьк: Вид-во "Ноулідж" (донецьке відділення), 2010. – 242 с.
11. Галузинський В.М. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. – К. : YNEA, 1995 – 168 с

12. Галицких Е. Экзамен в педагогическом университете / Е. Галицких // Высшее образование в России. – 1999. – № 2. – С. 82 – 86.
13. Гнезділова К.М. Діагностика навчальних досягнень студентів : проблеми та перспективи / К.М. Гнезділова // Теорія змісту, організації та управління навчально- виховним процесом. – С. 146 – 151.
14. Гончаров С.М. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у світлі Болонської декларації : документи, матеріали, факти / С.М. Гончаров. – Рівне : НУВГП, 2004. – 34 с
15. Закон України «Про вищу освіту». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 37-38.
16. Занюк С.С. Психологія мотивації та емоцій / Сергій Степанович Занюк. – Луцьк: ЛДУ, 1997. – 179 с.
17. Зеленський К.В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості / К.В.Зеленський, В.І.Козак, О.В.Синишин; /Нові технології навчання.- К.-2001.-Вип. 30.– С.166-170с.
18. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод. посіб. / Авт.–уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. — К. : А.П.Н, 2002. — 136 с.
19. Калошин В.Ф. Педагогіка співробітництва – основа гуманізації навчально- виховного процесу / В.Ф. Калошин // Проблеми освіти. – 1995. – Вип. 2. – С. 98 – 104.
20. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: посіб. для магістрів. К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2008.
21. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати /В.Г.Кремень. – Київ: Грамота, 2005. – 448 с.
22. Мороз О.Г. Викладач вищої школи : психолого-педагогічні основи підготовки / за заг. ред. О.Г. Мороза, О.С. Падалка., В.І. Юрченко – К. : НПУ, 2006. – 206 с.
23. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К. : НПУ, 2003. – 267 с.
24. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007.
25. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч.посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009.
26. Пікельна В.С. Управління школою / В.С. Пікельна. – Х. : Основа, 2004. – Ч. 1. – 112 с.
27. Порядок організації контролю поточної успішності студентів. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://nuwm.rv.ua/metods/nu/ndpronpu.html>
28. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності//Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібник /За заг. ред. В.І.Лозової. – Харків: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – С.33-46.

29. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: навч. посіб. / За ред. М. В. Артюшиної, О. М. Котикової, Г. М. Романової. — Київ : КНЕУ, 2007. — 528 с. Соловей М.І., Демчук В.С. Виховна робота у вищому навчальному закладі. К, 2003.
30. Романів О. Шкала оцінювання : національна та ECTS / Оксана Романів / – Електронний ресурс. Режим доступу : <http://romaniw.pp.ua/shkala-otsinyuvannyanatsionalna-ta-ects/>
31. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності : навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закл. / В.А. Семиченко. – К. : Вища школа, 2004. – 336 с.
32. Фурман А. В. Модульно-розвивальне навчання : принцип, умови, забезпечення / А.В. Фурман. – К. : Школяр, 1997. – 340 с.
33. Шейко В.М. Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етичні аспекти / В.М. Шейко; Харк.держ.акад.культури. — Харків : ХДАК, 1999. —151с.
34. Шабдур І. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів. *Рідна школа*. 2000. №3.
35. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця : Вінницький соціально-економічний ін-т ун- ту Україна, 2006. – 402 с.

Додаткові

36. Бовт Д. Просування ідей модерації у роботі навчальної лабораторії класичного університету // Дмитро Бовт, Наталія Лосєва // Вища освіта України. — 2010. — №1. — С. 54-59.
37. Еш С. Відкриті заняття у вищих навчальних закладах як форма контролю процесу навчання / Світлана Еш // Вища школа. — 2012. — №3. — С. 84-91.
38. Карпенчук С. Педагогічна технологія і антропологічний підхід. *Рідна школа*. 2001. №12.
39. Національна доктрина розвитку освіти. *Освіта України*. № 33. 23 квітня 2002 р.
40. Освітні технології: навч.-метод.посіб. / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін. К.: А.С.К., 2002.
41. Падалка О.С., Нісімчук А.М., Смолюк І.О., Шпак О.Т. Педагогічні технології. К.: Українська енциклопедія, 1995.
42. Педагогічна майстерність: підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; за ред. І.А.Зязюна. К.: Вища школа, 2004.

43. Педагогічні технології: теорія та практика: навчально-методичний посібник / за ред. проф. М.В.Гриньової. Полтава: Полт. держ. пед. ун-т. ім. В.Г.Короленка, 2011.
44. Рудницьких О. В. Коучінг як інтерактивна технологія в освіті / О. В. Рудницьких // Вісн. Дніпроп. ун-ту імені Альфреда Нобеля. Сер. «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. — 2014. — №2(8). — С. 173.
45. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології. Харків: Веста-Ранок, 2002.
46. Трач Д. Організація інноваційної діяльності у виші як умова підвищення якості освіти / Дмитро Трач // Вища шк. — 2015. — № 4-5. — С. 13-19.

Інтернет-ресурси

www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

47. <http://www.intellect-invest.org.ua/collaboration/> - Співробітництво - Портал сучасних педагогічних ресурсів
48. <http://pidruchniki.ws/> Українські підручники он-лайн
49. <http://eduknigi.com/index.php> Електронна бібліотека підручників
50. <http://uastudent.com/category/psuhologiya/pedagogika/pedagogika-vyshhoi-shkoly/>